

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001643

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-04-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подунай Яна Артурівна

2. Yana Podunai

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 02214490

Дата захисту: 14-05-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад "Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214490

Місцезнаходження: просп. Дмитра Яворницького, 47, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 5139; ДФ
26.850.031

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.11, 18.41, 18.07, 18.09

Тема дисертації:

1. Стильові виміри української пісенної естради кінця XX – початку XXI століття
2. Style dimensions of the Ukrainian song variety of the late 20th – early 21st centuries

Реферат:

1. Актуальність теми дослідження обумовлена нерівномірністю вивчення української пісенної естради на всіх етапах її розвитку. На сьогоднішній день немає окремого дослідження, присвяченого вивченню української естрадної пісні кінця XX – початку XXI століття, в тому числі її стильовій характеристиці, що утворює суттєву лауну в естрадознавстві, яку необхідно якнайшвидше заповнити. У першому розділі окреслено теоретичні підвалини дослідження: здійснено огляд наукових праць з музичного естрадознавства, окреслено проблемне поле досліджень музичного стилю та національної ідентичності. Розроблено методологічні підходи вивчення стилетворчого процесу в естрадному музичному мистецтві. Встановлено, що стилі естрадної музики, аналогічно до академічної, доцільно розглядати в ієрархічній триєдності: історичний стиль – національний стиль – індивідуальний стиль, але з відповідним коригуванням. Запропоновано поділ естрадної музики на чотири напрями, де до трьох базових (джаз, рок, поп-музика) додано четвертий з узагальненою дефініцією «інша музика», що охоплює низку нових відгалужень (хіп-хоп, електронна

танцювальна музика, world music та ін.). Наголошено, що стиль кожного напрямку естрадної музики доцільно розглядати окремо, при цьому враховуючи можливості стильових перехрещень на межі напрямів. Виділено та охарактеризовано три базових маркери національного в українській естрадній пісні, серед яких українська мова; архетипи та культурні коди, які містяться в текстах пісень; музична мова з українськими елементами в мелодиці, гармонії та аранжуванні. Встановлено, що оновлення української естрадної музики у 1990-х роках відбувалося не лише через стильову переорієнтацію, а й через посилення її національної маркованості. Другий розділ присвячено розгляду фестивального руху та діяльності продюсерських агенцій у контексті розвитку української пісенної естради кінця XX – початку XXI століття. Фестиваль «Червона рута» був спрямований на формування естрадного репертуару українською мовою, який би відповідав запитам молодого покоління щодо сучасності й новизни, але водночас був глибоко укорінений в національну музичну традицію. Однією з цілей фестивалю було відкриття нових імен, тому було обрано модель конкурсного типу. Фестиваль «Таврійські ігри» будувався на моделі презентаційно-звітного типу: у ньому брали участь вже відомі зарубіжні та українські виконавці з новими шлягерами, завдяки чому його концертні програми відображали усю панораму сучасної музики. Встановлено, що важливу роль у формуванні звукового ландшафту першого десятиліття української Незалежності відігравали продюсерські агенції, які виконували дві основні функції – формування іміджу і репертуару артистів та їх медійне просування. Серед продюсерських центрів, які ставили головний акцент на медійній підтримці нової генерації українських естрадних виконавців, була агенція «Територія А», яка мала два медійних проекти – хіт-парад «Територія А» та телевізійний фестиваль «Територія ДАНС». У третьому розділі охарактеризовано пісенну творчість провідних українських співаків і гуртів та визначено стильові пріоритети української естрадної пісні кінця XX – початку XXI століття. Встановлено, що серед усіх напрямів естрадної музики найбільшої трансформації зазнала поп-музика, яка протягом півтора десятиліття здійснила перехід від моностилю української естради 1980-х років до стильового плюралізму 1990-х – початку 2000-х років. Рок-музика другої половини 1980-х – першої половини 1990-х років представлена блюз-роком, джаз-роком, бард-роком, альтернативою, глем-роком, хеві-металом, хард-роком, панком. Окрім рок-музики, в українській естраді у 1990-х роках з'явилися нові відгалуження популярної музики, серед яких особливої популярності набули хіп-хоп та репкор. Вагоме місце в українській естраді посідає неакадемічна електронна музика. Серед виконавців до електронного звучання звертається у своїй творчості Каті Chilly, яка поєднує електронний саунд, що спирається на стиль ембієнт, з автентичним фольклором, створюючи українській різновид world music. Танцювальна електронна музика є окремим відгалуженням, що відноситься до напрямку «інша музика». У пісенній естраді вона представлена стилем євроденс (гурти «Аква Віта», «Турбо-Техно-Саунд», «Фантом-2» та ін.), який можна розглядати і як вокальний різновид танцювальної електроніки, і як електронний варіант денс-попа. Ключові слова: постмодернізм, популярна музика, вокальна естрада, шоу-бізнес, пісенний жанр, музичний стиль, поп-музика, рок-музика, фольклор, композитор, аранжування, інтермедіальність, музичне виконавство, музичні фестивалі, продюсування та арт-менеджмент.

2. The relevance of the research is the unevenness of the study of the Ukrainian song variety at all stages of its development. For today there is no separate study dedicated to the study of Ukrainian variety song of the late 20th – early 21st century, including its style characteristics, which forms a significant gap in variety studies, which must be filled as soon as possible. In the first chapter, the theoretical foundations of the research are described: a review of scientific works on musical pop variety is carried out, and the problematic field of research of musical style and national identity is outlined. Methodological approaches to the study of the style-creating process in variety music have been developed. It has been indicated that variety music styles, similar to academic ones, should be considered in a hierarchical trinity: historical style – national style – individual style, but with appropriate adjustments. The division of variety music into four directions is proposed, where a fourth is added to the three basic ones (jazz, rock, pop music) with a generalized definition of "another music", which includes a number of new branches (hip-hop, electronic dance music, world music, etc.). It is emphasized that it is advisable to consider the style of each direction of variety music separately, taking into account the possibility of style crossings at the border of the directions. Three basic markers of the national in Ukrainian variety song are highlighted and

characterized, including the Ukrainian language; archetypes and cultural codes contained in song lyrics; musical language with Ukrainian elements in melody, harmony and arrangement. It was indicated that the renewal of Ukrainian variety music in the 1990s occurred not only due to style reorientation, but also due to the strengthening of its national branding. The second chapter is devoted to the examination of the festival movement and the activities of production agencies in the context of the development of the Ukrainian song variety of the late 20th – early 21st centuries. The "Chervona Ruta" festival was aimed at forming a variety repertoire in the Ukrainian language that would conform the demands of the young generation regarding modernity and novelty, but at the same time was deeply rooted in the national musical tradition. One of the goals of the festival was to discover new names, so a competition type model was chosen. The "Tavriiski Ihry" festival was founded on a presentation-report type model: already well-known foreign and Ukrainian performers with new hits took part in it, thanks to which its concert programs reflected the entire panorama of modern music. It was indicated that an important role in the formation of the sound landscape of the first decade of Ukrainian Independence was played by production agencies, which performed two main functions – the formation of the image and repertoire of artists and their media promotion. Among the production centers that put the main emphasis on media support of the new generation of Ukrainian variety artists was the "Terytoriiia A" agency, which had two media projects – the hit parade "Terytoriiia A" and the television festival "Terytoriiia DANS". The third chapter describes the song creativity of leading Ukrainian singers and bands and defines the style priorities of Ukrainian variety songs of the late 20th – early 21st centuries. It was indicated that among all the variety music trends, pop music underwent the greatest transformation, which over the course of a decade and a half made the transition from the monostyle of Ukrainian variety music in the 1980s to the style pluralism of the 1990s – early 2000s. Rock music of the second half of the 1980s – the first half of the 1990s is represented by blues rock, jazz rock, bard rock, alternative, glam rock, heavy metal, hard rock, punk. In addition to rock music, new branches of popular music appeared in the Ukrainian variety in the 1990s, among which hip-hop and rapcore gained particular popularity. Non-academic electronic music takes an important place in the Ukrainian variety. Among the performers, Katia Chilly turns to electronic sound in her creativity, combining electronic sound based on the ambient style with authentic folklore, creating a Ukrainian species of world music. Dance electronic music is a separate branch belonging to the "another music" direction. In the song variety, it is represented by the Eurodance style (the bands "Aqua Vita", "Turbo-Techno-Sound", "Phantom-2", etc.), which can be considered both as a vocal species of dance electronics and as an electronic version of dance-pop. Keywords: postmodernism, popular music, vocal variety, show business, song genre, musical style, pop music, rock music, folklore, composer, arrangement, intermediality, musical performance, music festivals, producing and art management.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Зосім О. Л., Подунай Я. А. Євроденс як стильовий напрям української естрадної музики 1990-х років. АРТ-платформа. 2023. Вип. 1(7). С. 32–54. DOI: <https://doi.org/10.51209/platform.1.7.2023.32-54>
- Подунай Я. А. Продюсерські агенції та музичні фестивалі як чинники стильового оновлення української естрадної пісні 1990-х років. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. праць. 2023. № 44. С.149–154. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.44.2023.293940>

- Подунай Я. А. Українська попмузика 1990-х років: стильові виміри. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2023. № 4. С. 122–127. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.4.2023.293729>
- Подунай Я. А. Маркери національного в українській естрадній пісні 1990-х років. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [ред.-упоряд. М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 69. Том 2. С. 108–113. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/69-2-17>
- Подунай Я. А. Чинники трансформації української пісенної естради у 1990-х роках. Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології: Матеріали Чотирнадцятої Міжнарод. наук.-творчої дистанц. конф., Київ, 23 жовтня 2020 р. Київ: НАКККіМ, 2020. С. 180–181.
- Подунай Я. А. Розвиток української пісенної естради у 1990-х роках. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір: матеріали V міжнар. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрів, 4–5 лист. 2021 р. Київ: НАКККіМ, 2021. С. 130–131.
- Подунай Я. А. Фестиваль популярної музики «Червона рута»: регіональний аспект. Регіональні культурні, мистецькі та освітні практики: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Переяслав, 27–28 квітня 2022 року. Переяслав: Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2022. С. 97–99.
- Подунай Я. А. Танцювальний напрям в українській пісенній естраді 1990-х років. Сучасний культурно-мистецький простір: креативні та інформаційно-комунікативні трансформації: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 21–22 червня 2022 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ: НАКККіМ, 2022. С. 103–104.
- Подунай Я. А. Українська бардівська пісня 1990-х років. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство: матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 10 листопада 2022 р.). Київ: НАКККіМ, 2022. С. 200–201.
- Подунай Я. А. Фестивалі рок-музики 1990-х років в Україні як каталізатор розвитку українського року. Наукові та практичні дослідження розвитку естрадно-вокального мистецтва: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 01 грудня 2022 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2022. С. 140–144.
- Подунай Я. А. Українська естрадна пісня 1990-х років у розвідках науковців. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство: матеріали ІV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 9 листопада 2023 р.). Київ: НАКККіМ, 2023. С. 166–167.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0123U105312

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зосім Ольга Леонідівна

2. Olga L. Zosim

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левко Вероніка Іванівна

2. Veronika I. Levko

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6946-0115

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"

Код за ЄДРПОУ: 02214938

Місцезнаходження: вул. Івана Мазепи, б. 15, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна державна адміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тормахова Вероніка Миколаївна

2. Veronika M. Tormakhova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3821-0655

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Садовенко Світлана Миколаївна

2. Svitlana Sadovenko

Кваліфікація: д. культ., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9166-5259

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грищенко Валентина Іванівна

2. Valentina Grishenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5720-0631

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кравченко Анастасія Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кравченко Анастасія Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терещенко А. С.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна